

L E G E

pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248–251, art. 699), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 29 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) În cazul în care părțile invocă încălcarea Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950 și ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 1298-XII din 24 iulie 1997, instanțele de judecată au obligația să se pronunțe motivat, în hotărârile emise, dacă a avut loc sau nu încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.”

2. La articolul 41, punctul 6³) va avea următorul cuprins:

„6³) examinarea contestațiilor depuse de către părțile în proces privind acțiunile procurorului ierarhic superior;”.

3. Articolul 52:

alineatul (1):

în partea introductivă, după textul „În cadrul urmăririi penale, procurorul” se introduce textul „, în limita competenței sale materiale și teritoriale:”;

punctul 1) va avea următorul cuprins:

„1) pornește urmărirea penală, dispunând printr-o ordonanță motivată fie efectuarea urmăririi penale de către alte organe de urmărire penală, fie exercitarea sa nemijlocită a urmăririi penale în conformitate cu prevederile prezentului cod, sau refuză pornirea urmăririi penale, sau dispune încetarea urmăririi penale;”

alineatul se completează cu punctul 27) cu următorul cuprins:

„27) se pronunță în actele procedurale dacă a avut loc sau nu încălcarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului în cazul în care părțile invocă încălcarea Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.”

4. La articolul 56 alineatul (2¹) litera f), cuvântul „ordonanță” se substituie cu textul „ordonanță motivată, în baza unor temeieri legale,”.

5. La articolul 177 alineatul (1¹), textul „datelor concrete” se substituie cu textul „datelor și circumstanțelor concrete ale cauzei”.

6. La articolul 200 alineatul (3), textul „bănuitul, învinuitul” se substituie cu textul „învinuitul ori inculpatul”.

7. Articolul 255:

alineatul (1) se completează în final cu textul: „Fiecare dintre acțiunile sau măsurile procesuale dispuse de către organul de urmărire penală se motivează, obligatoriu, în mod separat.”

alineatul (3) se abrogă;

la alineatul (4), după cuvintele „judecătorul de instrucție” se introduce textul „, care vor verifica obligatoriu dacă acestea au fost dispuse în condițiile legii”, iar textul „ actului procedural” se substituie cu textul „actului procedural motivat”.

8. La articolul 271:

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Dacă procurorul ierarhic superior, în limita competenței sale materiale și teritoriale, din oficiu sau la solicitare, constată în mod rezonabil că organul de urmărire penală sau procurorul cărora, conform legii, le revine efectuarea sau conducerea urmăririi penale nu asigură în termen rezonabil cercetarea completă, obiectivă și sub toate aspectele a circumstanțelor cauzei în vederea stabilirii

adevărului, acesta dispune, printr-o ordonanță motivată, efectuarea urmăririi penale de către un alt organ similar.”

alineatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) Procurorul General și adjuncții lui pot dispune, printr-o ordonanță motivată, efectuarea urmăririi penale de către orice organ de urmărire penală în conformitate cu prevederile prezentului cod.”

9. La articolul 313, alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Plîngerea se examinează de către judecătorul de instrucție în termen de 10 zile, cu participarea procurorului și cu citarea persoanei care a depus plîngerea, precum și a persoanelor ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plîngerii. Neprezentarea persoanei care a depus plîngerea și/sau a persoanelor ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plîngerii nu împiedică examinarea acesteia. Procurorul este obligat să prezinte în instanță materialele corespunzătoare. În cadrul examinării plîngerii, procurorul și persoana care a depus plîngerea, precum și persoanele ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plîngerii dau explicații.”

10. La articolul 407, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Apelul declarat de procuror poate fi retras de către acesta, cu indicarea obligatorie a motivelor retragerii.”

Art. II. – Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225-XV din 30 mai 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 130–134, art. 415), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 5 alineatul (2), textul „nu i se poate refuza” se substituie cu textul „nu i se va refuza”.

2. La articolul 10 alineatul (2), textul „poate fi invocată” se substituie cu textul „va fi invocată”.

3. La articolul 23 alineatul (3), textul „poate dispune” se substituie cu textul „va dispune”.

4. La articolul 52 alineatul (1), textul „sau poate fi examinată” se substituie cu textul „sau este examinată”.

5. La articolul 85 alineatul (4), textul „poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească)” se substituie cu textul „este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească)”.

6. La articolul 86, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Pînă la etapa dezbaterilor judiciare, judecătorul sau instanța judecătorească soluționează cererile părților privind amînarea sau eșalonarea plății taxei de stat ținînd cont de situația lor materială. Dacă reclamantul nu a plătit în termen taxa de stat, instanța scoate cererea de pe rol.”

7. La articolul 105 alineatul (2), textul „îi poate încredința citația” se substituie cu textul „îi încredințează citația”.

8. Articolul 109:

la alineatul (1), textul „este obligată să ordone” se substituie cu textul „este obligată să dispună”;

la alineatul (2), textul „judecătorul poate ordona” se substituie cu textul „judecătorul va dispune”.

9. La articolul 119 alineatul (1), textul „instanța poate contribui” se substituie cu textul „instanța este obligată să contribuie”, iar în final alineatul se completează cu textul „, cu excepția cazurilor în care instanța constată că cererea de reclamare a probelor este înaintată în mod neîntemeiat și cu scopul vădit de a tergiversa examinarea pricinii sau proba reclamată este în mod vădit lipsită de relevanță”.

10. La articolul 138 alineatul (1), textul „pot fi reclamate” se substituie cu textul „sînt reclamate”.

11. La articolul 167 alineatul (1), litera a) va avea următorul cuprins:

„a) copiile de pe cererea de chemare în judecată și de pe înscrisuri, certificate de către parte, pe proprie răspundere, într-un număr egal cu numărul de pîrți și de intervenienți, dacă ei nu dispun de aceste acte, plus un rînd de copii pentru instanță. Copiile vor fi certificate de către parte pentru conformitate cu originalul. Dacă înscrisurile sînt făcute într-o limbă străină, instanța dispune prezentarea traducerii lor în modul stabilit de lege;”.

12. La articolul 174 alineatul (1), textul „poate lua măsuri” se substituie cu textul „dispune în aceeași zi aplicarea sau neaplicarea măsurilor”.

13. La articolul 175 alineatul (2), textul „poate aplica, după caz, și alte măsuri” se substituie cu textul „dispune, la cererea participanților la proces, aplicarea și a altor măsuri”.

14. La articolul 176 alineatul (3), textul „, după caz,” se exclude.

15. Articolul 177:

la alineatul (2), textul „în termen de o zi de la depunere” se substituie cu textul „în ziua depunerii”;

la alineatul (3), cuvântul „încheiere” se substituie cu textul „încheiere motivată”.

16. La articolul 180 alineatul (1), textul „din oficiu sau” se exclude.

17. La articolul 182 alineatul (1), textul „poate cere reclamantului” se substituie cu textul „, la solicitarea motivată a pârîului, cere reclamantului”.

18. La articolul 185, alineatul (1) se completează cu litera a¹) cu următorul cuprins:

„a¹) la cererea părților, soluționează amînarea sau eșalonarea plății taxei de stat;”.

19. La articolul 190 alineatul (2), textul „instanța poate dispune” se substituie cu textul „instanța dispune”.

20. La articolul 191 alineatul (1), textul „Poate fi stabilit” se substituie cu textul „Judecătorul stabilește”.

21. La articolul 204, textul „Judecătorul poate să decidă” se substituie cu textul „Judecătorul decide”.

22. La articolul 249 alineatul (2), textul „Instanța judecătorească poate, din oficiu sau la cererea participanților la proces, să corecteze greșelile sau omisiunile din hotărîre privitor la nume, calitate procesuală, orice alte erori materiale sau de calcul evidente.” se substituie cu textul: „La cererea participanților la proces sau din oficiu, instanța judecătorească corectează greșelile sau omisiunile din hotărîre

care țin de nume, calitatea procesuală, orice alte erori materiale sau de calcul evidente.”

23. La articolul 250 alineatul (1), textul „poate, din oficiu sau la cererea participanților la proces, să emită” se substituie cu textul „emite, din oficiu sau la cererea participanților la proces,”.

24. La articolul 251 alineatul (1), cuvântul „poate, la cererea participanților la proces sau a executorului judecătoresc, să dea explicații asupra dispozitivului ori să omită” se substituie cu textul „, la cererea participanților la proces sau a executorului judecătoresc, dă explicații asupra dispozitivului ori omite”.

25. La articolul 252, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) În funcție de situația materială a părților sau de alte circumstanțe, instanța emitentă, la cererea participanților la proces sau la propunerea executorului judecătoresc, amână ori eșalonaează executarea hotărîrii, de asemenea schimbă modul sau ordinea de executare a acesteia.”

26. La articolul 253 alineatul (1), textul „poate, printr-o încheiere, să efectueze,” se substituie cu textul „efectuează, printr-o încheiere,”.

27. Articolul 435:

la alineatul (2), textul „este în drept să dispună suspendarea” se substituie cu textul „dispune suspendarea”;

la alineatul (8), textul „executarea hotărîrii poate fi suspendată” se substituie cu textul „executarea hotărîrii se suspendă” .

28. La articolul 444, textul „Complețul din 5 judecători poate decide invitarea unor participanți sau reprezentanți ai acestora pentru a se pronunța asupra problemelor de legalitate invocate în cererea de recurs.” se substituie cu textul: „Complețul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.”

Art. III. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 3–6, art. 15), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 230, sancțiunea alineatului (3) va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a conduce un vehicul pe un termen de un an.”

2. La articolul 231, sancțiunea alineatului (1) va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale.”

3. La articolul 232, sancțiunile alineatelor (1) și (2) vor avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale cu aplicarea a 2 puncte de penalizare.”

4. La articolul 236:

sancțiunea alineatului (1) va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale cu aplicarea a 3 puncte de penalizare.”

sancțiunea alineatului (2) va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale cu aplicarea a 4 puncte de penalizare.”

sancțiunea alineatului (3) va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale cu aplicarea a 5 puncte de penalizare.”

5. La articolul 238:

sancțiunea alineatului (1) va avea următorul cuprins:

„se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale.”

sancțiunile alineatelor (2) și (3) vor avea următorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale cu aplicarea a 2 puncte de penalizare.”

6. La articolul 242:

sanctiunea alineatului (1) va avea urmatorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 30 la 40 de unități convenționale cu aplicarea a 5 puncte de penalizare.”

sanctiunea alineatului (2) va avea urmatorul cuprins:

„se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale cu aplicarea a 6 puncte de penalizare.”

7. La articolul 395, alineatul (1) se completează cu litera b¹) cu urmatorul cuprins:

„b¹) cauzele contravenționale în cadrul cărora au fost dispuse măsurile procesuale de constrângere prevăzute la art. 432 lit. a) și e);”.

8. Articolul 442 se completează cu alineatul (3) cu urmatorul cuprins:

„(3) Conținutul Registrului de evidență a proceselor-verbale cu privire la contravenții și modul de ținere a acestuia se aprobă de către Guvern și sînt obligatorii pentru toate autoritățile din care fac parte agenții constatatori.”

9. La articolul 443 alineatul (1), litera a) va avea urmatorul cuprins:

„a) data (ziua, luna, anul), ora și locul încheierii;”.

10. Articolul 448 se completează cu alineatul (5¹) cu urmatorul cuprins:

„(5¹) La examinarea contestației depuse împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție, instanța de judecată:

a) admite contestația și o examinează;

b) respinge contestația, indicînd temeiurile respingerii.”

Art. IV. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.

(2) În termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Guvernul:

a) va aproba conținutul Registrului de evidență a proceselor-verbale cu privire la contravenții și regulamentul privind modul de ținere a acestuia;

b) va pune actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

ANDRIAN CANDU

**Chișinău, 2 iunie 2016.
Nr. 122.**